

**Oqaasiliortut Ataatsimiinnissaat**  
**Ataasinngorneq marsip aappaanni 2009 nal. 10.00**  
**Ilimmarfimmi Oqaasileriffiup ataatsimiittarfiani.**

Peqataasussat: Abia Abelsen, Stephen Heilmann aamma Carl Chr. Olsen

Allatsi: Katti Frederiksen

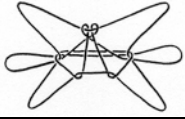
Peqquteqarlutik peqataanngitsut: Ellen J.Karlsen aamma Eva Møller Thomassen

### Oqaluuserisassatut siunnersuutit:

1. Tikilluaqqusineq
2. Kingullermik imaqarniliap akuerineqarnera
3. Saaffiginnissutit suliassartallit
  - a) Den gyldne snit (dec.12-ianni)
  - b) Grønlands Nationalgalleri for Kunst (febr.6.-anni)
  - c) Kap København, lærketræ, 2.5 mio.år (febr.11-anni)
  - d) kalaallisut kisitsisit taaguutaat (jan .27-anni)
  - e) KNR-imit saaffiginnissutit (jan.29-anni)
  - f) rammeprogram kalaallisut qanoq taaguuteqassava+
  - g) tusarliineq sumut atorneqartarpa?
  - h) naqquttarfik (febr.1.-at)
  - i) Nunatta atuagaateqarfianit (febr.27-anni)
4. Allat

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta  
Carl Chr. Olsen  
Siulittaasoq

Katti Frederiksen  
Allatsi



- 1.aamma 2 pillugit -

Siulittaasoq tikilluaqqusereermat Oqaasiliortunut ilaasortat Eva Ellenilu peqquteqarlutik peqataassannginnerat nalunaarutigineqarpoq.

Ullormut oqaluuserisassaq aammalu kingullermik ataatsimiinnermit februaarip 13-anni imaqarniliaq akuerineqarput.

- 3.a. pillugu -

Kingullermik ataatsimiinnermi taaguut 'det gyldne snit' kalaallisut taaguuserneqanngimmat maanna imatut inissineqarpoq qallunaatut taaguutaa atuinnarlugu ungaluuserlugu kalaallisut nassuiarneqartassasoq.

Det gyldne snit kalaallisut ima taaguuteqassaaq **tangertaq nassuiaatitaa**; titarneq oqimaaqatigiissaarissut ersinngitsoq, qalipakkap titartakkalluunniit - sinneranut tamarmut naleqqiullugu - pisoqarfiunerpaaffianik takunninniarluni, misissueqqissaarnermi ikiuutissatut atorineqartartoq.

- 3.b. pillugu -

Grønlands Nationalgalleri for Kunst kalaallisut taaguutissaanut siunnersuummut qisuariaat pillugu, *saqqummersitsineq* imalt. *katersugaasivik* – sorleq saaffiginnittup salliutikkusunneraa apeqqutigieriarlugu taaguutivissaa aalajangiunneqassaaq, tassami siunertap pingaarnertaa taaguutip oqaasertaani ersersineqaruni pingaarnarpaavoq. Taamaattumik saaffiginnittoq nalunaarfigineqassaaq Oqaasiliortut kingullermik siunnersuutertik allanngortinngikkallaraat, tassaasoq:

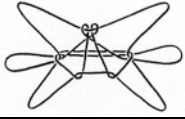
**Nunatta Eqqumiitsulianik Saqqummersitsivia**

- 3.c. pillugu -

Kap København, lærketræ, 2.5 mio.år kalaallisut imatut allaqqassaaq: Kap København, kanunniusaq ukiunik 2,5mio.-nik pisoqaassusilik.

- 3.d pillugu -

Kisitsisit kalaallisut taaguutaat pillugit Oqaasileriffimmut saaffiginnissuteqartoqarpoq, tamannalu Oqaasiliortunit ima oqaaseqarfigiumaneqarpoq:



Kalaallisuinnaq atuinerit paatsuungatitsisinnaasarnerat pillugu qularnaanneruvoq kisitsisit qallunaatut taaguutaat atorneqassappata, naak kisitsisinik taaguisarnermi immikkut inatsiseqanngikkaluartoq. Taamaattoq Oqaasiliortunit erseqqissaatigineqassaaq paatsuunganangitsumik atuinissaq anguniarlugu kisitsisit kalaallisut 1-imiit 12-imut taaguutaat tamanit paatsoorutaanngitsumik qularnaatsumillu atorneqartarmata akuerineqartutut isigisarialiusut.

Kisitsisit sinneri, tassa kisitsisit 13-imiit qummut kalaallisut taaguutaat tamanit atugaajunnaarnikuunerat pillugu qallunaatut taaguutit atuinnaassapput, kisiannili erseqqissaatigalugu kalaallisut taaguutit aamma atorunnaarsinneqanngimmata.

- 3.e pillugu -

### Qallunaat imalt.danskit?

Saaffiginnissummi apeqqutigineqarpoq taaguut sorleq qallunaatut imalt. danskisut eqqortuunerunersoq. Apeqqut tamanna Oqaasiliortunit aggustip 22-anni 2008-mi ima nassuiarneqarpoq:

“...erseqqissaatigineqassaaq oqaaseq *qallunaaq* inuiannut kalaaliunngitsunut pingaartumik Europamit kingoqqisunut tamanut taaguutaamat, danskillu tassaallutik inuiannut aalajangersimasunut, tassa Danmarkimiit kingoqqisunut taaguut. Ullutsinnili taakkuninnga atuinitsinni qallunaamik oqaraangatta danskit eqqarsaatiginerusarpavut, taamaattorli Danmarkimiit pisuuneri erseqqissaaviginiaaraangatsigik taaguut *danskit* atortarlutigu.”

### Qernertormiut imalt. taartumik amillit?

*Qernertormiut* tassaapput qernertumik amillit, inuiaat imaluunniit racimut atatinneqarluni atorneqartartoq.

Taaguut *taartumik amilik* tassaaneruvoq inuit qanoq isikkoqarnerinut nassuiaat.

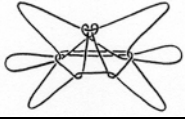
### Eqqillit imalt. Indianerit?

Taaguut ‘eqqillit’ qanga naggueqatitta saniliinut taaguutitut atorpoq, taamaattumillu Amerika Kujallermiut eqqilinnik taasinnaanngilavut, kisiannili naggueqatitta sanilerisimasaat indianerit kisiisa eqqilinnik taaneqartarsimallutik. Tassa attaveqarfisarsimasaat kulturikkullu paarlaasseqatigisarsimasaat.

Taamaattumik ‘Indianerit’ taaguutaavoq tamanut atuuttoq, Amerika Avannarlermiulli pineqartillugit Indiaanernik eqqilinnilluunniit taaneqarnissaat apeqqutaasusnaanani.

### Silamik nalunaarut imalt. ilimasaarut?

Silamik nalunaarut tassaavoq ulluup ingerlanerani silap qanoq issimaneranik nalunaarut, tassa pereersumut attuumatillugu atorneqartartoq.



Taaguut eqqortoq atugassaq tassaavoq:

**Silap qanoq innissaanik ilimasaarut**

- tassaallunilu siunissamut isigisoq, taamaattumik taaguutip taassuma pisortatigoortumik atorneqarnissaa aalajangiunneqarpoq.

seksuel krænkelse - **kinguaassiuutitigut innimiilliorneq**

seksuel misbrug – **kinguaassiuutitigut atornerluineq**

renæssance – misissoqqitassanngorpoq, kisianni **renæssanciugallarpoq**, *atuileqqinneq* nassuiaatitut atorneqarsinnaalluni.

prøveløsladelse – **iperagallagaaneq**, imalt. ordbogimi allassimasutut: **misiligummik iperagaaneq**

- 3.f pillugu –

Rammeprogram 2009-2012 kalaallisut ima taaneqarpoq:

**2009-miit 2012-imut iliuusissatut sinaakktissat**

- 3.g pillugu –

Oqaaseq tusarliineq/tusarliussineq immikkut nuanninngitsumik pisoqarsimaneranut attuumassuteqarnera apeqqutigineqarmat oqaasiliortunut allatsip akissusioereersimammagu tapersiinnarneqarpoq.

*Tusarliuppaa* tassaasinnaavoq arlaanik suugaluarnersumik paasisimasamik nalunaaruteqarnermut tunnganerusoq, tassa ingerlatitseqqiilluni

paasissutissamik tusartitsineq. Qallunaatut ordbogeeraq malillugu nutserneqarsimalluni *meddeler ham/hende noget*.

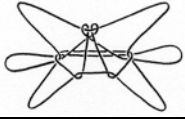
*Tusartippaa* tasaanerugunarluni toqqaannarpalaarnerusumik nalunaaruteqarneq, ordbogit malillugit imatut nutserneqarsimasoq: *lader ham høre det, få ham til at høre det*.

Taamaattumik taaguu tusarliineq/tusarliussineq immikkut nuanninngitsumut attuumassuteqannginnera erseqqissarneqaannarpoq.

- 3.h pillugu –

Oqaaseq naqquttarfik oqaasiunersoq isumaqarnersorluunniit apeqqutigineqarmat Oqaasiliortut eqqartuiffigivaat. Paasinarsivoq oqaaseq naqquttarfik oqaasiunngitsoq immikkut isumalik. Imaassimasinnaavoq paatsoornerusimasinnaasoq, imaluunniit imaattussaasimassagunaraluartoq:

[tassuu]naqquttarfik



- 3.i pillugu -

Oqaaserpassuit Nunatta Atuagaateqarfiata katersugaatai tullissaanimut misissoreerlugit ataatsimiissutigineqassapput. Ilanngullugit tullissaani oqaatsit sammineqartussat tassaassapput:

Nordpolen, Sydpolen, Polarområde, Nordpolarområde, Sydpolarområde, Arktisk Ishavet, il.il.

- 4.pillugu -

Ataatsimiinnermi ilanngullugu oqaatsit allat akuerineqartut eqqartorneqartullu tassaapput:

*Gør en forskel* ullumikkut sumi tamaani takussaasoq kalaallisut nutserneqassaguni imaassaaq **malunniuteqarit**

Velfærd ullumikkut atugarissaarnermik taaneqartarpoq, tamatigulli atuuffimmini naapertuuttanngimmat isummerfigeqqinneqartariaqartoq aalajangiunneqarpoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta  
Carl Chr. Olsen  
Siulittaasoq

Katti Frederiksen  
Allatsi

**Ataatsimiinnermi oqaatsit akuerisat aalajangersaaffigineqartullu:**

det gyldne snit – **tangertaq**

Grønlands Nationalgalleri for Kunst - **Nunatta Eqqumiitsulianik Saqqummersitsivia**

**Qernertormiut** - qernertumik amillit, inuiaat imaluunniit racimut atatinneqarluni atorneqartartoq.

**Taartumik amillit** - inuit qanoq isikkoqarnerinut nassuiaat.

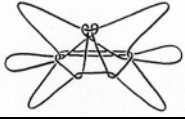
**Eqqillit** - qanga naggueqatitta saniliinut taaguut

**Indiaanerit** taaguut Amerika Avannarlermiut Kujallermiullu inoqqaavinut taaguut (overbegreb).

**Silamik nalunaarut** tassaavoq ulluup ingerlanerani silap qanoq issimaneranik nalunaarut, tassa pereersumut attuumatillugu qangaaniit atorneqartartoq.

---

**Oqaasileriffik – Sprogsekretariatet**



**Silap qanoq innissaanut ilimasaarut** - tassaallunilu siunissamut isigisoq, taamaattumik taaguutip taassuma pisortatigoortumik atorneqarnissaa aalajangiunneqarpoq.

**seksuel krænkelse** - kinguaassiuutitigut innimiilliorneq imalt. kanngutsaatsuliorneq)

**seksuel misbrug** – kinguaassiuutitigut atornerluineq

**renæssance** – misissoqtitassatut, kisianni renæssanciugallarpoq, atuileqqinneq nassuiaatitut atorneqarsinnaavoq

**prøveløsladelse** – iperagallagaaneq, imalt. ordbogimi allassimasutut: misiligummik iperagaaneq

**Rammeprogram 2009-2012** - 2009-miit 2012-imut iliuusissatut sinaakkutissat